

SİYASAL YAŞAMDA YENİ BİR OLUŞUM: KORSAN PARTİ VE İSVEÇ KORSAN PARTİSİ ÖRNEĞİ

Mehmet Tayyib GÜL¹

Öz

İnternetin yaygınlaşması ve refah seviyesinin artmasıyla beraber insanların siyasi partilerden beklentileri farklılaşmaya başlamıştır. Beklentilerin farklılaşmasıyla klasik parti tiplerinin yanı sıra yeni tip siyasi partiler ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada yeni tip siyasi parti türlerinden bir tanesi olan Korsan Parti vaka analizi yöntemi ile incelenecektir. Korsan Parti telif haklarının kaldırılması, internete herkesin eşit ve ücretsiz şekilde ulaşması gibi konuları parti ideolojisi olarak belirlemiştir. Değişik ideolojileri sayesinde büyük bir etki yakalayan Korsan Parti 40'tan fazla ülkeye yayılmayı başarmıştır. Başta İsveç olmak üzere Almanya, Fransa'da oylarını arttırmış, Çekya'da belediye başkanlığı seçimini kazanmış, İzlanda siyasetinde aktif rol almaya başlamıştır. Sağ-sol ölçeğinde net bir duruşu olmadığından ve toplumsal tepkiler gibi dış olaylara bağımlı kaldığından dolayı kendisini geniş bir oy kitlesine tanıtmakta zorlanmış, oyları zamanla azalmıştır. Diğer siyasi partilerden farklı olarak Korsan Partililerin Kopimizm adında kutsal dinleri vardır. Bu çalışmada dünya çapında kısa sürede büyük bir etki yaratan Korsan Parti oluşumunun kurulduğu yer olan İsveç'teki konumu irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siyasi Partiler, Korsan Parti, İsveç Korsan Partisi, Kopimizm

JEL Kodları: Z00, Y10

A NEW FORMATION IN POLITICAL LIFE: THE CASE OF THE PIRATE PARTY AND THE SWEDISH PIRATE PARTY

Abstract

With the spread of the internet and the increase in the level of welfare, people's expectations from political parties have begun to differ. With the divergence of expectations, new types of political parties have emerged in addition to the classical party types. In this study, the Pirate Party, one of the new types of political parties, will be examined using the case analysis method. The Pirate Party has determined issues such as the abolition of copyrights and equal and free access to the internet for everyone as its party ideology. The Pirate Party, which has achieved great influence thanks to its different ideologies, has managed to spread to more than 40 countries. He increased his votes in Sweden, Germany and France, won the mayoral election in the Czech Republic, and started to take an active role in Icelandic politics. Since it did not have a clear stance on the right-left scale and remained dependent on external events such as social reactions, it had difficulty in introducing itself to a wide voting base, and its votes decreased over time. Unlike other political parties, Pirate Party members have a sacred religion called Kopimism. In this study, the location of the Pirate Party in Sweden, where it was founded, which made a great impact around the world in a short time, is examined.

Keywords: Political Parties, Pirate Party, Sweden Pirate Party, Kopimism

JEL Codes: Z00, Y10

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Samsun Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, mehmetgul.t60@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9866-6780>

GİRİŞ

Siyasi partiler, 19.yüzyıldan sonra halkın yönetimde artık yavaş yavaş söz hakkı elde etmesi ve oy hakkının genelleşmesi ile beraber ortaya çıkmaya başlamıştır (Işık ve Işık, 2021, s. 676). Halka seçme özgürlüğünün verilmesi ve vatandaşların mevcut yönetimi beğenmedikleri durumlarda değiştirebilme ihtimalinin var olması demokrasiyi diktatörlükten ayıran en temel özelliklerdendir (Söğütü, 2018, s. 72). Bu seçme özgürlüğünün var olması için seçilebilecek başka bir ihtimalin olması gerekmektedir. Bu durumda devreye siyasi partiler girer ve birbirleri arasında yarattıkları rekabet yarışında halka kendilerini seçmeleri için bir sebep vermeye çalışırlar. Bundan dolayı siyasi partiler günümüzde demokrasi sisteminin var olduğu hemen hemen her ülke için vazgeçilmez bir nitelik kazanmıştır (Karakoç, 2018a, s. 239). Günümüzde siyasi partilerin vazgeçilmez nitelik kazanmasının diğer bir nedeni dünyada demokrasi sisteminin var olduğu neredeyse her yerde yasama ve yürütme gücünün siyasi parti yapılarının elinde olması ve siyasi parti yapıları ile kullanılmasıdır (Atılğan ve Aytekin, 2018, s. 239). Demokrasi sisteminin vazgeçilmez unsuru olan siyasal partiler bulunduğu toplumun sahip olduğu düzenini korumak, ileriye götürmek veya düzeni yıkıp yerine yenisini inşa etmek gibi farklı amaçlar edinmiştir. Siyasi partiler edindikleri bu temel farklılıklar ve amaçları hayata geçirmek için siyasal iktidarı ele geçirme, seçimlerle veya seçim dışı yollarla temel olarak aldıkları sistemlere ulaşmak için kitlelerin her türlü desteğini yakalamaya çalışmaktadır. Kitlelerden yakaladıkları bu destekle yapmış olduğu çalışmalarını etki bölgesinde aktif biçimde sürdürebilmek için merkez, yan ve yerel örgütlenmelere ihtiyaç duyan örgütlerdir (Atılğan ve Aytekin, 2018, s. 239).

Teknoloji ile iletişimin gün geçtikçe dünya çapında gelişmesi, yaygınlık kazanması ve bu teknolojiye erişim oranının ciddi oranda artması sonucunda bütün dünyada küreselleşme ve her türlü alanda insanların birbirine daha fazla yakınlaşması söz konusu olmuştur (Kavoğlu, 2013, s. 115). Bu yakınlaşma ve teknolojik gelişmeler ile toplumun var olan istek, beklentilerinde değişimler gerçekleşmiş, daha farklı toplumsal istekleri, beklentileri meydana getirmiştir. Değişen toplumsal istek ve beklentiler sonucunda daha önceden var olan klasik anlamda siyasi parti tiplerinin yanı sıra yavaş yavaş Kartel, Hepsini yakala (Catch-All) partileri ve Korsan Parti gibi yeni tip siyasi partiler ortaya çıkmaya başlamıştır (Karakoç, 2018a, s. 239).

Bu çalışmada, Korsan Parti ve İsveç Korsan Partisi (Piratpartiet) vaka analizi yöntemiyle incelenmektedir. Araştırma kapsamında, ilk olarak Korsan Partinin nasıl ve hangi koşullarda ortaya çıktığı ele alınmıştır. Daha sonra, partinin Uluslararası örgütlenmesini ve Korsan Partiler arasında iş birliği amacı taşıyan Pirate Parties International'ın (PPI) kuruluşu ve amaçları anlatılmıştır. Özellikle, ilk ortaya çıktığı yer olduğundan dolayı Korsan Parti için oldukça önemli olan İsveç'te Korsan Partinin aldığı oylar ve savundukları değerlerin neler olduğu detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Korsan Parti demokraside var olduğu

konumu Liquid democracy (Akışkan demokrasi) olarak ifade etmiştir. Akışkan demokrasi kavramı Korsan Partinin ifade özgürlüğünü anlamamız için oldukça önemlidir. Bu yüzden Akışkan demokrasi kavramının ne olduğu ele alınmıştır. Ayrıca, Korsan Parti'nin Akışkan demokrasiyi uygulamak için kullandığı "LiquidFeedback" adlı uygulama hakkında bilgi verilmiştir. Korsan Parti'nin Dünya genelinde yayıldığı bölgeler ve bu bölgelerde neler elde ettikleri ortaya konmuştur. Diğer siyasi partilerden farklı olarak, Korsan Partisi'nin kendilerine özgü bir dinleri olan "Kopimizm" hakkında da bilgi sunulmuş, bu dine inananların sayısı ve dini ritüelleri ele alınmıştır.

KORSAN PARTİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

İsveç Korsan Partisi ilk başta üç temel konu üzerinde durmaktaydı. Bunlar; kişisel verilerin korunması, telif haklarının kaldırılması ve dil, din, ırk, kültür özgürlüğüydü. Korsan Parti tarafından belirlenen bu üç konu özü itibari ile İsveç'te yaşanan üç olaya bir tepkiydi (Fredriksson, 2015, s. 912). Bu olayların ilki telif hakkı konusunu kapsayan iki Avrupa Birliği direktifinin uygulanmaya başlanmasıdır (Svensson ve Larsson, 2009, s. 18). İkincisi askeri yetkililerin terörle mücadele yasası kapsamında 2008 yılında dijital iletişimi sınırlandırma, engelleme ve izleme yetkilerinin daha fazla genişletilmesinin kabul edilmesidir (Erlingsson ve Persson, 2011, s. 123). Sonuncu olay ise The Pirate Bay davasıdır. Bu üç olaydan belki de en önemlisi uzun bir süre devam edecek olan ve Korsan Parti'nin adını dünya çapında duyurmasına neden olan The Pirate Bay davası olmuştur.

21 Kasım 2003 tarihinde kurulan The Pirate Bay adlı internet sitesi internet üzerinden telif haklarına tabii olan eserlerin ücretsiz bir şekilde paylaşımını sağlayan ve bu ücretsiz paylaşımlardan dolayı film ve müzik sektörünü milyonlarca dolar zarara sokan bir internet sitesidir. 31 Mayıs 2006 yılında telif haklarını ihlal ettiği sebebi ile İsveçli savcılar The Pirate Bay sitesinin işletmecileri olan Carl Lundström, Peter Sunde, Gottfrid Svartholm ve Fredrik Neij hakkında davalar açmış, internet sitesinin İsveç'teki merkezine polis baskını yapılmış ve kapatılmıştır ("İşte Mahkemenin Kararı", 2009). Bu polis müdahalelerine bir tepki olarak Korsan Parti oluşumu tetiklenmiştir (Yiğit, 2021, s. 545). Bu polis müdahalelerinden sonra The Pirate Bay sitesi hakkında yaklaşık 4000 sayfalık rapor hazırlanmıştır. Geçen 3 yıllık sürenin ardından The Pirate Bay işletmecileri hakkında açılan davanın duruşması 16 Şubat 2009'da başlamıştır. Sitenin binlerce destekçisi Avrupa'nın farklı yerlerinden gelerek duruşmanın yapılacağı mahkemenin bulunduğu alanda toplanmıştır. Daha duruşmanın ikinci gününde suçlamaların yarısı düşmüş ve The Pirate Bay destekçilerini umutlandırmıştır ("Korsan davası mahkemeye sığmadı", 2009). Tarih 17 Nisan 2009'u gösterdiğinde The Pirate Bay sitesinin işletmecileri Carl Lundström, Peter Sunde, Gottfrid Svartholm ve Fredrik Neij suçlu bulunmuş ve her biri hakkında birer yıl hapis cezası verilmiştir. Buna ek olarak dört sanık için toplamda 30 milyon SEK idari para cezası emri verilmiştir. Sanıklar kararı temyize götürmüş ve Kasım 2010'da hapis

cezaları mahkeme kararıyla kaldırılmıştır ama var olan para cezası 5 milyon Euro olarak yeniden hesaplanmıştır (Ünsal, 2013).

Korsan Partisi, internetin olanaklarının zaman içinde sınırlanmasına yönelik eleştirilerin artması sonucu ortaya çıkmış bir siyasi harekettir. İnternet üzerinde uygulanan kotalar, kaynak sınırlamaları ve veri paylaşımına getirilen kısıtlamaların yarattığı endişeler, bu partinin oluşturulmasına yol açmıştır. İlk kez 1 Ocak 2006'da İsveç'te Rick Falkvinge tarafından kurulan bu siyasi yapı, bu konuyu ele alan ilk örgütlü siyasi girişimdir (Kavoğlu, 2013). Bu oluşumun Korsan Parti ismini kullanmasında internette telif haklarına sahip olan dosyaları, metinleri ve belgeleri telif haklarını dikkate almaksızın yayımlayanlara takılan “internet korsanı” tanımlamasına gönderme yapılmaktadır.

Inglehart'a göre özellikle batı toplumları gibi gelişmiş ve refah düzeyi yüksek olan toplumlarda seçmenler ve partiler gelişmemiş veya gelişmekte olan diğer ülkelerin temelde önemli bir problem olarak nitelendirmeyeceği yaşam kalitesine ve özerklik gibi değerlere daha fazla önem vermektedir. (Inglehart, 1977, s.3). Korsan Parti'nin dünyanın başka yerinde değil ilk olarak İsveç'te hayat bulmasının sebebini Inglehart'ın değerler modelini temel alarak Batı toplumlarından biri olan İsveç'in yaşam ve refah seviyesi olarak dünya genelinde kabul görmüş bir seviyede bulunması ve toplumsal düzeyde temel problemlerin neredeyse tamamını çözüme kavuşturmuş olması olarak ifade edebiliriz. (Karakoç, 2018a, s. 250; Inglehart, 1977, s. 3). İşsizlik oranlarının fazla olduğu, demokrasi ve insan haklarının uygulanması gibi temellerini düzgün bir düzene oturtmakta problemler yaşayan gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde internette kotaların kaldırılmasını ve telif haklarını hedef alan bu Korsan Parti oluşumunun başarıya ulaşma şansının olduğunu söylemek pek mümkün değildir (Kavoğlu, 2013, s. 127).

Inglehart'ın Değerler Modeli

Ronald Inglehart, Batı toplumlarında II. Dünya Savaşı sonrasında hızla yaygınlaşan refah devleti uygulamalarının, kurumsal ve ideolojik farklılaşmaları beslediğini ve bu farklılaşmanın ihtiyaç önceliklerini etkilediğini savunmaktadır. Inglehart, modernizmden postmodernizme geçiş sürecinde, sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi faktörlerin değerleri nasıl ve neden etkilediği konusuna odaklanmaktadır. Inglehart'a göre, özellikle Batı toplumlarında bireyler, maddi refah ve fiziksel güvenlik gibi değerlerden daha çok yaşam kalitesi ve özerklik gibi değerlere yönelmeye başlamışlardır. Bu değişimin sebepleri ve muhtemel sonuçları karmaşıktır, ancak temel prensip şu şekilde ifade edilebilir: İnsanlar, acil ve tehdit edici olmayan şeylerden ziyade acil ihtiyaçlara ve tehditlere daha fazla ilgi gösterme eğilimindedirler. Bu nedenle, güzellik anlayışı evrensel olabilir, ancak aç olan insanlar daha çok yiyecek aramaya meyillidirler. Günümüzde olağanüstü ekonomik güvenlik koşulları altında, Batı toplumlarında daha önce görülmemiş büyüklükte bir nüfus ortaya

çıkıştır. Ekonomik ve fiziksel güvenliğe hala değer verilsede, bu değerler geçmişe göre göreceli olarak daha düşüktür (Inglehart, 1977, s. 3). Sanayi toplumlarında, para biriktirme ve maddi başarı daha fazla öne çıkmıştır, bu nedenle insanların öncelikli olarak malzeme ihtiyaçlarına odaklandığı görülmektedir. Çağdaş refah devletlerinde de iş güvencesi artık temel bir hedef olmaktan çıkmıştır. Yüksek refah seviyeleri ve sosyal güvenlik alanındaki gelişmeler, temel insan ihtiyaçlarının karşılanmasını garanti altına almıştır. Bu nedenle insanlar artık maddi ihtiyaçlara yoğunlaşmak zorunda kalmazlar; bunun yerine kişisel gerçekleştirme, ifade etme ve kişisel gelişim gibi maddi olmayan ihtiyaçlarını önemserler.

Bu gelişmeler, endüstriyel toplumdan post-endüstriyel topluma geçişin bir yansımasıdır. Sanayi toplumlarındaki öncelikler, maddi refaha odaklanırken, çağdaş refah devletlerinde insanların daha fazla kişisel tatmin ve özgürlüğe erişim arayışına kaydığı görülmektedir (Carter, 2007, s. 95).

Pirate Parties International

Ortaya çıktıktan kısa bir süre sonra İsveç'te elde ettiği bu başarılar sonucunda Korsan Parti oluşumu hızla yayılmış ve dünya çapında yankı bulup birçok ülkede Korsan Parti oluşumunun kurulmasına ve seçimlere girmesine sağlamıştır (Yiğit, 2021, s. 545). Bütün Korsan Partilerin Pirate Parties International (PPI) üyesi olmadıkları ve zaman içinde yeni partilerin bu topluluğa eklenmesi ve çıkması gibi faktörlerin olması sebebi ile net sayı bilinmese bile. Burkart (2014) Korsan Parti'nin 56 ülkede faaliyet gösterdiğini ve 2020 yılında 37 ülkenin Pirate Parties International (PPI) üyesi olduğunu belirtmiştir.

Korsan Partisi'nin diğer partilerden farklı amaç ve ideolojilerle doğması ilgi çekiciliğini arttırmıştır. Dünya çapında başta İsveç, Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, Avusturya gibi 40'ın üstünde ülkeye yayılan Korsan Parti yapılanması politikalarını belirlerken, kararlarını alırken katılımcılara danışması ve şeffaflık ilkesi parti içlerinde ve politikalarında hetorejenliği arttırsa da ileri ki aşamalarda tüm Korsan Partilerin kendi içlerinde bir bütünlük oluşturmalarına, çatışmaların ortaya çıkmasına, yetki ve sorumluluk eksikliğine yol açmıştır. Bu durumu engellemek adına kendi aralarında "Pirate Parties International" adında İsviçre, Cenevre'de bir topluluk kurmuşlardır (Fredriksson, 2016). Bu topluluk Korsan Parti hareketinin yaygınlaşmasını sağlamak, Korsan Parti hareketini desteklemek ve bağlarını kuvvetlendirmek, dernekte var olan üyeler arasındaki etkileşimi ve iletişimi geliştirmek, farklı ülkelerde yeni Korsan Partiler kurulmasını teşvik etmek, küresel organizasyonları ve yapılacak olan etkinlikleri düzenlemek, oluşabilecek özel durumlarda üyeler arasında arabuluculuk ve hakemlik yapmak, korsanlar hakkında bilgileri yaymak, Korsan Parti oluşumu için genel bir iletişim merkezi olmak gibi çeşitli görevler üstlenmiştir (wiki.pp-international.net, 2020).

İSVEÇ KORSAN PARTİSİ

Kurulduğu yıl katıldığı seçimlerde 34.918 oy alarak toplam oyların %0,63'ünü almayı başararak parlamento dışından seçime katılan üçüncü büyük parti olmayı başarmıştır (val.se, t.y.). Fakat halihazırda yürürlükte olan İsveç Anayasası'nın üçüncü kısmının 7.maddesine göre “ülke genelinde %4 oy alamayan bir siyasi partinin İsveç parlamentosunda temsil hakkı yoktur” ifadesi sebebi ile Korsan Parti büyük başarısına rağmen İsveç Parlamentosunda kendini temsil hakkı kazanamamıştır (İsveç Anayasası, 2016). 2009'da Avrupa Parlamentosu seçimlerinde ciddi başarı elde ederek oyunu %7,1 seviyelerine getirmiş ve İsveç'in Avrupa Parlamentosundaki 18 koltuktan birini elde etmeyi başarmıştır (Schofield, 2009). İsveç Korsan Partisi'nin bu seçimde ilk ortaya çıktığı zaman aldığı 34.918 oyu %546 oranı seviyesinde arttırarak 225.915 oya çıkarttığı görülmektedir.

Korsan Partisi destekçilerinin çoğunluğu genç, erkek ve bilim veya teknoloji alanlarında eğitim almış bireylerdir (Oscarsson ve Persson, 2009). Ayrıca, bu grubun sol-sağ politika ölçeğinin ortasında yer aldığı bilinmektedir (Erlingsson ve Persson, 2010). Korsan Partisi'nin seçmenleri arasında dosya paylaşımı, diğer parti seçmenlerinden belirgin bir şekilde farklılaşan en önemli konu olarak öne çıkmaktadır.

Korsan Partiye göre özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin korunması kapsamında “sabit ya da mobil telefon konuşmaları, e-posta yazışmalarının gizliliği ihlal edilmemelidir” (piratpartiet, t.y.). Korsan Parti, teknolojiyi ve interneti kullanmayı temel insan hakları arasında saymaktadır. Parti, internette her vatandaşın eşit ve özgür olması gerektiğine inanmaktadır. Bu nedenle telif hakları daha özgür bir şekilde düzenlenmeli ve bilgi paylaşımına olanak tanınmalıdır. Korsan Parti, tüm bilginin insanlığa ait olduğunu ve bu nedenle tarih boyunca elde edilen bilgilere herkesin ücretsiz erişebilmesi gerektiğini savunmaktadır. Parti, internet üzerinde farklı kimlikler kullanmak ve gizliliklerini korumak isteyen bireylerin kimliklerinin güvence altında olması gerektiğini ve ifşa edilmemesi gerektiğini vurgular. Sağlık hizmetlerine erişimin her vatandaş için ücretsiz ve eşit olması gerektiğini savunan Korsan Parti, eğitim, adalet, altyapı ve yaşam sürdürme hizmetlerine erişim konusunda da her vatandaşın eşit haklara sahip olması gerektiğini öne sürer. Ayrıca, güvenlik ve MOBESE kameraları kayıtlarının özel hayatın gizliliği ilkesine uygun bir şekilde sınırlanması gerektiğine inanır ve uyuşturucu maddelerin ve kürtajın yasal olması gerektiğini savunur. Korsan Parti oluşumu tüm bunları yaparken interneti sansürden arındırmayı ve ne olursa olsun hiçbir bilginin sınırlandırılmadığı özgür bir alan yaratmayı amaçlar (Jaasari ve Hilden, 2014, s. 8). Bu özgür bir alan yaratma ve sansürden arındırma düşüncesi ile kast edilen durum o kadar geniştir ki normal ve yararlı olduğu düşünülen bir internet sitesinin kapatılmamasını değil açılan internet sitesinin zararlı içerikler barındırması ve topluma zararlı olması halinde bile herhangi bir sansür ve müdahalede bulunulup kapatılmaması ve her alanda özgürce yayın yapmasına müsaade edilmesini dahi içermektedir. Ayrıca Korsan Parti elde edilmek

istenen özgür ve sansürlü internetin demokrasiyi ve demokrasiye katılımı güçlendirdiğini ve devlet ile vatandaş arasındaki şeffaflığın artmasını sağlayacağını savunmaktadır (piratpartiet, t.y.).

Tablo 1: İsveç Korsan Partisi'nin yıllar içinde aldığı oy tablosu

Yıllar	Oy	Oran
2006	34.918	%0,63
2010	38.491	%0,65
2014	26.515	%0,4
2018	7.326	%0,1

Kaynak: (Val.se, t.y.) verileri kullanılarak yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2: İsveç Korsan Partisi Avrupa Parlamentosu seçimleri

Yıllar	Oy	Oran
2009	225.915	%7,1
2014	82.763	%2,23
2019	26.526	%0,64

Kaynak: (Val.se, t.y.) verileri kullanılarak yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Akışkan Demokrasi (Liquid Democracy)

2001-2003 yıllarında anonim olarak blog yazarlığı yapan ve takma adı “Sayke” olan bir kişi tarafından “The Liquid Democracy Voting System” başlıklı yazı ile Akışkan demokrasi kavramı ilk kez ortaya çıkmıştır. Akışkan demokrasi aslında radikal demokrasi kavramının bir alternatifi durumundadır. Akışkan demokraside yapılmaya çalışılan var olan temsili sistemin içine doğrudan demokrasiyi aşmak ve bu sayede temsili demokrasinin tüm öğelerine sahip bir doğrudan demokrasi yaratmak olarak tarif edilebilir (Yarcı ve Taşkesen, 2016, s. 562). Akışkan demokrasi tanımının ne olduğundan bahsedecek olursak “doğrudan demokratik katılım ile esnek temsili birleştiren bir karar alma şekli olarak ifade edilmektedir. Akışkan demokraside siyasi topluluğun üyeleri; tüm politika konularına doğrudan oy verebilir, oylarını tüm politika meseleleri adına oy kullanmaları için bir temsilciye devredebilir, devir yoluyla aldığı oyları başka bir temsilciye devredebilir ve diğerine devretmiş olduğu oy hakkını istediği zaman sonlandırabilir” (Işık ve Işık, 2021, s. 686). Korsan Parti demokraside var olduğu konumu Liquid democracy (Akışkan Demokrasi) olarak ifade etmiştir. Korsan Parti kendi konumunu bu şekilde ifade ederek akışkan demokrasinin vatandaşlara her alanda kendi fikir ve düşüncelerini doğrudan ifade etme imkânı sunmasını kabul etmiştir.

LiquidFeedBack

Korsan Parti oluşumu kendini konumlandığı akışkan demokrasiyi uygulamak adına bütün vatandaşların doğrudan demokrasiye katılmasını ve kendilerini ifade etmesini sağlamak amacıyla LiquidFeedback adını verdikleri Facebook benzeri bir uygulama kullanmışlardır. Bu uygulamada akışkan demokrasi sadece oylama için değil, müzakere sürecinde kullanılmaktadır (liquidfeedback, t.y.). Uygulama herkesin rahatça kullanabilmesi ve demokrasiye doğrudan katılabilmesi adına çok sade bir ara yüze sahiptir. Bu uygulamada gündem için belirli başlıklar belirlenmektedir ve insanlar belirlenen bu başlıklara oy vermektedir, belirli oy sayısına ulaşan gündem başlığı tartışmaya açılmaktadır. Bu oylar sonunda açılan gündem konusunun altına insanlar kendi yorumlarını yapıp etkileşime girebilmekte, gündem konusuna belirli bir zaman içinde oylarını kullanabilmektedir. Vatandaşlar oylarını kendileri doğrudan kullanabileceği gibi bir temsilciye devrederek kendi adına oy kullanmasını da sağlayabilmektedir. Oylar neticesinde alınan gündem kararı Korsan Parti'nin meclisteki temsilcisine iletilmekte ve temsilci alınan kararlara göre meclisteki oylamalarda tavır sergilemektedir (Kurtuluş, 2016, s. 5).

Bu uygulama sayesinde hem katılımcılar doğrudan demokraside yer alabiliyor hem de uygulama üzerinden kendi fikirlerini belirtebiliyor. Önceden belirlenmiş kurallar ve zamanlar doğrultusunda katılımcıların verdiği oylar tamamen şeffaf, herkese açık ve gerçek zamanlı olarak gerçekleşir. Üyeler tarafından yapılan her yorum diğer katılımcılar tarafından okunabilir. Bu özellikler uygulamanın işleyişinde şeffaflığını korumasını sağlamaktadır. LiquidFeedback uygulaması katılımcılar tarafından açılan başlıklar ile gündemin katılımcılar tarafından belirlenmesini sağlayarak katılımcıların gerçek tercihlerini dile getirmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Klasik yöntemlerden farklı olarak temsilcilerin sizin sorununuzu dile getirmesini beklemeniz gerekmeden, kendi sorununuz hakkında gündem başlığı oluşturabilmeniz amaçlanmıştır. (liquidfeedback, t.y.).

DÜNYADA KORSAN PARTİ

İsveç'teki başarılarının ardından kısa bir süre sonra Korsan Partililer Almanya'da özellikle genç ve yeni seçmenlerden aldıkları destek ile ciddi bir oy artışı yakalamıştır. Bu destek Korsan Parti'nin (Piratenpartei Deutschland) Almanya'da neredeyse %10 civarı bir oy oranını yakalamasını, Berlin Eyalet Parlamentosu seçimlerinde on beş milletvekili kazanmalarını sağlamıştır (Karakoç, 2018b, s. 560; Jaasari ve Hilden, 2014, s. 8).

Korsan Parti'nin Fransa'daki oluşumu olan Fransız Korsan Partisi (Parti Pirate) 21 Haziran 2006 yılında kurulmuştur. 20 Eylül 2009 yılında yapılan seçimlerde Fransız Korsan Partisi seçimlere katılımın

%22,76 oranında olduğu Fransa'da 472 oy alarak %2,08'lik bir oy elde etmeyi başarmıştır (European Parliament, 2019).

Çekya'da 2017 yılında gerçekleştirilen parlamento seçimlerinde Korsan Partisi (Czech Pirate Party), mecliste yirmi iki milletvekili kazanmıştır. 2020 yılındaki seçimlerin ardından ise Senato'da üç senatör koltuğunu elde etmiştir. Ayrıca, Zdeněk Hřib, 2018 yılında Korsan Partisi adayı olarak katıldığı seçimler sonucunda Prag belediye başkanlığını kazanmış ve bu görevi hala sürdürmektedir (Yiğit, 2021, s. 545).

İzlanda'da Birgitta Jonsdottir tarafından kurulan İzlanda Korsan Partisi (Pirate Party Iceland) ilk defa 2013 yılında seçimlere katılmıştır. Katıldığı bu seçimlerde büyük başarı elde eden İzlanda Korsan Partisi 2016 yılında yapılan kamuoyu araştırmasında elde edilen verilere göre Korsan Partiye desteğin %41,8 seviyesinde olduğu açıklanmıştır. Böyle bir durumda Korsan Parti İzlanda'nın en büyük partisi olarak yeni hükümeti kurmaya aday olacaktı ("Korsan Parti 41.8'lik", 2016). İzlanda kazandığı bu başarısı ile Korsan Partilerin en başarılısı olarak sayılabilir. Fakat İzlanda Korsan Partisi'nin kuruluşu ve başarısının ardında 2008 yılının sonlarında İzlandanın yaşadığı ekonomik bunalım gerçeği yatmaktadır (Hreinsson, Gunnarsson ve Benediktssdottir, 2010). İzlanda Korsan Partisi'nin arkasında Jonsdottir'in popülaritesi ve yaşanan ekonomik bunalım olmasa İzlanda Korsan Partisi'nin bu sonuçları elde edemeyeceği konusunda genel bir fikir birliği vardır (Sigurdarson, 2021, s. 144). En iyi performansını göstererek %9,4 oranında arttırmayı başaran İzlanda Korsan Partisi %14,5 ile üçüncü parti oldu ("İzlanda'da seçim sonuçları", 2016). Korsan Parti oluşumu bakıldığı zaman bugün halen İzlanda siyasetinde temel bir rol oynamaktadır (Yiğit, 2021, s. 545).

Dünya çapında bu gelişmeler yaşanırken 2009 yılında Türkiye'de de Korsan Parti'nin ilk adımları atılmıştır. Fakat Türkiye'deki Korsan Parti oluşumu siyasi parti olarak değerlendirilememektedir (Karakoç, 2018a, s. 246). Bu oluşumun ülkemizde siyasi parti olarak kabul edilmemesinin sebebi Korsan Parti'nin halihazırda yürürlükte olan 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 36.maddesindeki "Siyasî partilerin seçimlere katılabilmesi için illerin en az yarısında oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olması veya Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunması şarttır." temel gerekliliklerini yerine getirmemesidir.

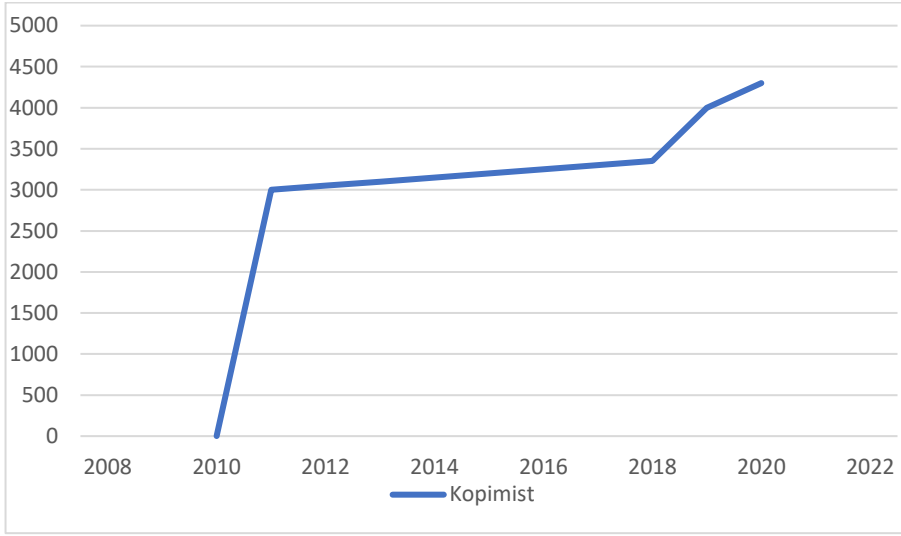
Kopimizm

Dünya çapında var olan diğer siyasi partilerden farklı olarak Korsan Partililer kendilerine özgü resmi bir dine, kiliseye sahiptirler. Teknolojinin gelişmesiyle ve küreselleşme ile birlikte insanların teknolojiye bakış açısı gün geçtikçe değişmiştir. Değişen bu bakış açılarından birisi de teknolojiye kutsallık veren Kopimizm dinidir.

Kopimizm dininin ismi “Copy me” cümlesinden türetilmiştir. Teknolojiye kutsallık veren bu dinde bir tanrıya veya doğüstü bir canlıya inanılmamaktadır. Zaman içinde Kanada, Japonya, İsrail, ABD, Rusya gibi ülkelerde kendilerine inanan bulmayı başarmışlardır (About, 2012). Rahiplerine Opar adı verilmektedir. Oparların görevi Kopimizm değerlerine göre yaşamak, diğer Kopimistlerin Kopimizm değerlerini yaşamalarına yardımcı olmak, dinlerini yayarak daha fazla Kopimiste ulaşmak olarak ifade edilmektedir (kopimistsamfundet, t.y.). Kopimizm dini sembolünde bir piramidin içinde yer alan “K” harfi yer almaktadır. Bu sembol ile birlikte Kopimistlerin herhangi bir sembolü kopyalaması, onu kutsal olarak kabul etmesi caizdir. Fakat kutsallaştırdığı sembolleri dini ritüellerde kullanamaz, bu ritüellerde daha resmi olan semboller kullanılmak zorundadır. Bunlara ek olarak Kopimizm dininde kopyalamak ve yaymak kutsal değer olarak sayıldığı için bilgisayarda kopyala ve yapıştır işleminin kısayolları olan “CTRL+C” ve “CTRL+V” var olan diğer kutsal sembolleri arasında yer almaktadır (George, 2012; kopimistsamfundet, t.y.).

Kopimizm dininde bilginin kutsal olduğuna dünyada var olan her şeyin yapı taşı olduğuna ve bilgileri kopyalamanın kutsal olan bilgiyi yaymanın bir yolu olduğu ve bu yüzden kopyalamanın da kutsal olduğuna inanılır. Kendilerini sıradan bir topluluk olarak değil dini bir topluluk olarak görerek resmi din olmak için kendi kutsal dinlerini, dini ritüellerini ve kiliselerini organize etmişlerdir. Kopimizm dininin kilisesi, İsveç’te 20 yaşında bir üniversite öğrencisi olan Isak Gerson ve Korsan Parti üyesi Gustav Nipe tarafından kurulmuş ve İsveç hükümeti tarafından resmi din olarak kabul edilmiştir. Kopimizm dinine inananlara Kopimist denmektedir. Kopimist olmak için Kopimizm inancının internet sitesine üye olmanız gerekmektedir. İnançları bilginin bir sonu ve bitişi olmadığını sadece unutulabileceğini ve kopyalandığı sürece hiçbir bilginin asla yok olmayacağı yönündedir. Dinleri gereği fiziki anlamda bir araya gelmeleri gerekmeyen bu din mensupları, sanal bir sunucu veya bir web sayfasında toplanarak uyguladıkları dini ritüellerini bilgiyi kopyalayarak gerçekleştirmektedirler. Bu ibadetlerine "kopyacting" ismini vermişlerdir. Korsan Parti gibi Kopimistler de telif haklarının sorunlu olduğunu ve tüm dosyalara ücretsiz bir şekilde erişim olması gerektiğini savunur (George, 2012).

Şekil 1: 2010-2020 yılları Kopimist sayısı

Kaynak: Ormandi, 2020.

2010-2020 arası Kopimizm dinine inananların sayısını gösteren bu tabloya baktığımızda başlangıçta Kopimizm dinine inanan yaklaşık 3000 Kopimist bulunurken bu sayı 2018-2020 yılları arasında artış göstermiş, bu dine inanan sayısı 4 bini geçmiştir.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Klasik parti tiplerinin yanı sıra ortaya çıkan, yeni tip siyasi parti tiplerinden biri olan Korsan Parti oluşumu için İsveç, kurulduğu yer olması ve ilk seçim deneyimini burada yaşaması açısından önemli bir konumdadır; İsveç, Korsan Parti'nin doğduğu, ilk siyasi deneyimlerini yaşadığı ve dünyaya yayılma yolculuğunun başladığı yerdir. Farklı ideolojisi ve geleneksel partilerden farklılığı ile dünyanın ilgisini çeken Korsan Parti İsveç'te ilk siyasi deneyimlerini yaşadktan kısa bir süre sonra 40'tan fazla ülkeye yayılmaya başlamış, Almanya ve Fransa'da oy oranını önemli ölçüde arttırmış, Çekya'da 2018 yılında Prag belediye başkanlığı seçimlerini kazanmış, İzlanda siyasetinde önemli bir rol oynamıştır. Fakat zaman geçtikçe Korsan Parti oluşumu, gelişimi ve dünya çapında yankı bulmasının ardından etkilerini yavaş yavaş yitirmeye başlamış ve kurulduğu yer olan İsveç'te Korsan Parti'nin gelişmesi durmuş, hatta zamanla gerilemeye dönüşmüştür.

Bu gerileme ile beraber İsveç'teki yükselişini devam ettirememiş, oyları yıllar içinde azalma eğilimi göstermiştir. Korsan Parti oluşumunun ortaya çıktıktan sonra ki ilk zaferi, 2006 yılında kurulduğu zaman girdiği seçimlerdedir bu zafere bakıldığı zaman Korsan Parti'nin İsveç parlamentosunda 34.918 oy alarak

ve %0,63 seviyelerini elde ettiğini görebiliriz (Nilsson, 2006, s. 169). Gelişimini ve başarısını büyüterek yoluna devam eden İsveç Korsan Partisi 4 yıl sonra 2010 yılında parlamentoda zirvesini görmüş ve 38.491 oyla %0,65 seviyesine ulaşmıştır (Demker, 2014, s. 202). Fakat bu tarihten sonra oyları zamanla azalma eğilimi göstererek İsveç Korsan Partisi için gerileme dönemi başlamıştır. Yükselişini devam ettiremeyen İsveç Korsan Partisi 2018 parlamento seçimlerinde daha önce yakalamış olduğu oylarının büyük bir kısmını kaybetmiş 7.326 oy seviyelerine kadar gerileyerek %0,1 seviyelerine kadar düşmüştür (Otjes, 2020, s. 42). Aynı şekilde İsveç Korsan Partisi'nin Avrupa Parlamentosundaki oyları da 2009 yılında 225.915 oyla %7,2 seviyelerine gelerek zirveyi görmüştür (Otjes, 2020, s. 42). Ancak gerileme dönemi İsveç Korsan Partisi için Avrupa parlamentosunda da kendisini göstermiş ve 2019 yılına gelindiğinde İsveç Korsan Partisi'nin Avrupa parlamentosundaki oyları da ciddi bir azalma eğilimi göstermiştir. Sahip olduğu oyların çok büyük bir kısmını kaybederek yalnızca 26.526 oy alabilmiş %0,64 seviyelerine kadar düşmüştür (val.se, 2019). Korsanlar uluslararası başarılar elde etmiş olmalarına rağmen, gelecek seçimlerde başarı elde etmeleri ve en önemlisi bunu sürdürebilmeleri oldukça zor olmuştur. (Otjes, 2020). Bunun nedeni Korsan Parti'nin sağ-sol ölçeğinde net bir duruşunun olmamasıdır. Kendi alanı dışındaki siyasi konularda pek güvenilirliği olmayan Korsan Parti yalnızca temel değerleriyle (mahremiyet, özgürlük, bilgi) alakalı alanlarda siyasi bir platform oluşturmayı seçmiş, uzun vadede kendisini siyasi bir alternatif olarak daha geniş bir oy kitlesine tanıtmakta zorlanmıştır. Partinin örgütsel gücü kendisini tek başına gündeme taşıyacak düzeyde değildir. Kendisini tek başına gündeme taşıyamamasının sonucunda Pirate Bay olayı, toplumsal tepkiler gibi dış olaylara bağımlı kalmış, günden güne oyları artmaktan çok azalma eğilimi göstermiştir (Demker, 2009, s. 204). Elde ettiğimiz bu verilere bakıldığında dünya çapında kısa sürede çok büyük ses getiren, birçok ülkede destekçileri, aldığı oylar ve farklılığıyla yankı bulan yeni tip siyasi partilerden biri olan bu Korsan Parti oluşumunun günümüzde hayat bulduğu yer olan İsveç'teki yankısını ve etki alanını genel ölçüde kaybettiğini İsveç Korsan Partisi'nin zamanla kaybettiği oylar neticesinde söylemek mümkündür.

YAZAR BEYANI / AUTHOR STATEMENT

Araştırmacı(lar) makaleye ortak olarak katkıda bulunduğunu bildirmiştir. Araştırmacı(lar) herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

KAYNAKÇA

2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu. (1983, 24 Nisan). *Resmi Gazete* (Sayı 18027). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2820&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden erişildi.

About. (2012, Aralık 20). First United Church Of Kopimism. <https://kopimistsamfundetus.wordpress.com/about/> adresinden erişildi.

- Atılğan, G., & Aytekin, A. (2018). *Siyaset bilimi: Kavramlar, ideolojiler, disiplinler arası ilişkiler* (2.baskı). İstanbul: Yordam Kitap.
- Burkart, P. (2014) *Pirate politics: The new information policy contests*. Massachusetts: MIT Press.
- Carter, N. (2007). *The politics of the environment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Demker, M. (2014). Sailing along new cleavages: Understanding the electoral success of the Swedish Pirate Party in the European Parliament Election. *Government and Opposition*, 49(2), 188-206.
- Erlingsson, G., & Persson, M. (2010). Utmanarna: Uppkomst, idéer och opinion. *Statsvetenskaplig Tidskrift*, 112(2), 229–247.
- Erlingsson, O., & Persson, M. (2011). The Swedish Pirate Party and the 2009 European Parliament election: Protest or issue voting?. *Politics*, 31(3), 121–128. doi: 10.1111/j.1467-9256.2011.01411.x
- European Parliament. (t.y.). 2019 *European Election Results*. <https://www.europarl.europa.eu/election-results-2019/en/national-results/france/2009-2014/constitutive-session/> adresinden erişildi.
- Fredriksson, M. (2015). The Pirate Party and the politics of communication. *International Journal of Communication*, 9(2015), 909–924.
- Fredriksson, M. (2016) Pirate politics between protest movement and The Parliament. *Ephemera*, 16(2), 99–116.
- George, A. (2012, Ocak 6). Kopimism: The World's Newest Religion Explained. *New Scientist*. <https://www.newscientist.com/article/dn21334-kopimism-the-worlds-newest-religion-explained/> adresinden erişildi.
- Hreinsson, P., Gunnarsson, T., & Benediktsdottir, S. (2010). *Aðdragandi og orsakir falls íslensku bankanna 2008 og tengdir atburðir*. [Meclis Araştırma Komisyonu].
- Inglehart, R. (1977). *The silent revolution: Changing values and political styles among western publics*. New Jersey: Princeton University Press.
- Işık, A., & Işık, S. (2021). Yeni bir siyasi parti türü olarak elektronik siyasi partiler. *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 79(2), 673-698. doi: 10.26650/mecmua.2021.79.2.0008.
- İsveç Anayasası. (2016, 1 Ocak). *Sveriges Riksdag*. <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-constitution-of-sweden-160628.pdf> adresinden erişildi.
- İşte Mahkemenin Kararı. (2009, Nisan 17). *Habertürk*. <https://www.haberturk.com/haber.asp?id=141265&cat=180&dt=2009/04/17> adresinden erişildi.
- İzlanda'da seçim sonuçları belli oldu. (2016, Ekim 30). *Cumhuriyet*. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/izlandada-secim-sonuclari-belli-oldu-623606> adresinden erişildi.
- Jaasari, J., & Hilden, J. (2014), *European Pirate Parties and the Politics of Communication: Research report on the project Communication rights in the 2014 European Election Campaign*. Helsinki: Viestinnän tutkimuskeskus CRC, Helsingin yliopisto.

- Karakoç, R. (2018a). Dijital çağda siyasi partilerin değişen işlevleri: Korsan Parti örneği. E. Akman, N. Negiz, Ç. Akman, H. M. Kiriş (Ed.), *Dijital çağın etkisinde yönetim-kent-siyaset* (s. 239-267) içinde. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Karakoç, R. (2018b). Yeni bir siyasi parti tipolojisi: Korsan Parti ve İsveç Korsan Partisi örneği, Tüğen, K., Yükçü, S., Özen, A., Şanlısoy, S., Aydın, Ö., Sarıbay, E. ... Göğebakan, A. (Eds). *İzmir Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Kongresi (İZCEAS)*, (551-563). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kavoğlu, S. (2013). Teknolojik değişimin siyasal alana yansımaları: İsveç Korsan Partisi üzerinden bir araştırma. *İletişim ve Diplomasi*, 1, 115-128.
- Kopimistsamfundet. (t.y.). *Kopimistsamfundet*. <https://kopimistsamfundet.se/var-vardegrund/> adresinden erişildi.
- Korsan davası mahkemeye sığmadı. (2009, Şubat 19). *Chip*. https://www.chip.com.tr/haber/korsan-davasi-mahkemeye-sigmadı_11016.html adresinden erişildi.
- Korsan Parti 41.8'lik bir destek yakaladı. (2016, Şubat 6). *Habertürk*. <https://www.haberturk.com/dunya/haber/1193143-korsan-parti-izlandanin-en-buyuk-partisi-oldu> adresinden erişildi.
- Kurtuluş, Ö. (2016). Demokrasi bir yazılım olabilir mi? LiquidFeedback ve DemocracyOS. N. E. Çağıltay (Ed.), *Bilişim ve Demokrasi Türkiye Bilişim Derneği 33. Ulusal Kurultayı Bildiriler Kitabı* (ss. 1-7) içinde. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları.
- LiquidFeedback. (t.y.). *LiquidFeedback*. <https://liquidfeedback.com/en/> adresinden erişildi.
- Nilsson, H. (2006). Different approaches in nordic file sharing case law. *Computer law review international*, 7(6), 165-169. doi: 10.9785/ovs-cri-2006-165
- Ormandi, K. (2020). Spiritual stories and the growth of new religious movements. *Sociálne Vedy Z Perspektívy Mladých Vedeckých Pracovníkov Iv*. 303-310. doi: 10.34135/svpmvpIV.191037
- Oscarsson, H. & Persson, M. (2009). Piratpartiets sympatisörer. S. Holmberg ve L. Weibull (Eds), *Svensk Höst*, SOM-rapport 46. Gothenburg: SOM-Institute, University of Gothenburg.
- Otjes, S. (2020). All on the same boat? Voting for pirate parties in comparative perspective. *Politics*, 40(1), 38-53. doi: 10.1177/0263395719833274
- Piratpartiet (t.y.) *Pirat Partiet Stadgar* <https://piratpartiet.se/om-oss/stadgar> adresinden erişildi.
- Schofield, J. (2009, Haziran 8). Sweden's pirate party wins EU seat. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/technology/blog/2009/jun/08/elections-pirate-party-sweden> adresinden erişildi.
- Sigurdarson, H. T. (2021). Reboot and repeat: Political entrepreneurship in The Icelandic Pirate Party. *Ephemera*, 21(2), 139-175.
- Söğütlü, İ. (2018). Bir örgütlü iktidar olarak devlet ve siyasal sistemler. D. Dursun, M. Altunoğlu (Ed.), *Siyaset Bilimi* (s. 58-89) içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Svensson, M., & Larsson, S. (2009). *Social norms and intellectual property: Online norms and the European legal development*. *Sociology of Law [Araştırma Raporu]*, 1, Lund Üniversitesi.
- Ünsal, E. Ö. (2013, Aralık 17). Pirate Bay davası. *IPR Gezgini*. <https://iprgezgini.org/tag/pirate-bay-davasi/> adresinden erişildi.
- Val. se. (t.y.). *Valmyndigheten*. <https://www.val.se/> adresinden erişildi.
- Valresultat 2009. (2020, Ekim 23). *Valmyndigheten*. <https://www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2009.html>
- Valresultat 2019. (2023, Kasım 28.). *Valmyndigheten*. <https://www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2019/valresultat.html> adresinden erişildi.
- Wiki.pp-international.net. (t.y.). https://wiki.pp-international.net/wiki/index.php?title=Statutes#Introductory_statements adresinden erişildi.
- Yarcı, S., & Taşkesen, A. (2016). İki farklı demokrasi pratiği: Totaliter demokrasi ve liquid (akışkan) demokrasi. *Akademik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(37), 555-565.
- Yiğit, M. (2021). Post-demokratik bir siyasi hareket olarak Korsan Parti. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(22), 535-557.